

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

H O T Ă R Ă R E
pentru aprobarea Regulamentului cu privire la
supravegherea pe bază consolidată a băncilor

nr. 101 din 16.04.2020
(în vigoare 01.01.2021)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr.118-123 art. 463 din 22.05.2020

* * *

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1562 din 8 mai 2020

În temeiul art.5 alin.(2), 59 alin.(1), 116, 121 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor (se anexează).
2. Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare începând cu data de 01.01.2021.

PREȘEDINTELE
COMITETULUI EXECUTIV

Octavian ARMAȘU

Nr.101. Chișinău, 16 aprilie 2020.

REGULAMENT **cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor**

Prezentul Regulament transpune:

- art.11 (1)-(3); art.13 (1), (2); art.14 (1), (3); art.18 (1)-(6), (8); art.19 și art.24 (1) din Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/630 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019;

- art.108 (2) (3) și art.111 (1)-(3) din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 182 din 29 iunie 2013, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018.

Capitolul I **OBIECT, DOMENIU DE APLICARE**

1. Prezentul regulament stabilește:

1) nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale prevăzute la titlul III din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare: Legea nr.202/2017) în condițiile exercitării supravegherii pe bază consolidată, precum și excepțiile și derogările de la aplicarea acestor cerințe;

2) perimetrul de consolidare (aria de cuprindere a consolidării prudențiale), inclusiv situațiile în care anumite entități din grup nu vor fi incluse în acest perimetru;

3) metodele de consolidare;

4) cerințele privind supravegherea tranzacțiilor intragrup cu societățile holding cu activitate mixtă;

5) informațiile necesare Băncii Naționale pentru exercitarea supravegherii pe bază consolidată.

2. Termenii, noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificația prevăzută în Legea nr.202/2017.

3. În sensul prezentului regulament, următorii termeni vor avea următoarele semnificații:

participație – deținerea, în mod direct sau indirect, a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul unei entități;

tranzacție semnificativă - orice tranzacție care depășește 5% din capitalul eligibil al băncii determinat conform Regulamentului privind expunerile mari ale băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019.

4. Sunt supuse supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei băncile, persoane juridice din Republica Moldova, aflate în situațiile prevăzute la art.109 din Legea nr.202/2017.

Capitolul II

NIVELUL DE APLICARE A CERINȚELOR PRUDENȚIALE ÎN CONDIȚIILE EXERCITĂRII UNEI SUPRAVEGHERI PE BAZĂ CONSOLIDATĂ

5. Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, băncile-mamă la nivelul Republicii Moldova vor îndeplini, pe baza situațiilor financiare și raportărilor prudențiale consolidate, potrivit metodelor prevăzute la Capitolul IV, condițiile referitoare la:

1) cerințele de fonduri proprii și cerințele de capital prevăzute la art.60-61 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acestor prevederi;

2) cerințele privind expunerile mari prevăzute la art.74 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;

3) cerințele privind lichiditatea prevăzute la art.76 alin.(2) din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;

4) cerințele aferente indicatorului efectului de levier prevăzute la art.77 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;

5) cerințele de publicare prevăzute la art.91 alin.(1) din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;

6) procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și procesul de evaluare a adecvării lichidității interne prevăzute la art.78 - 79 din Legea nr.202/2017.

6. Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, băncile, persoane juridice din Republica Moldova, controlate de o societate financiară holding-mamă sau societate financiară holding mixtă-mamă, vor îndeplini cerințele menționate la pct.5, pe baza situațiilor financiare și raportărilor prudențiale consolidate ale respectivei societăți financiare holding sau societățile financiare holding mixte, potrivit metodelor prevăzute în Capitolul IV.

7. În cazul în care mai multe bănci, persoane juridice din Republica Moldova și din alte state, sunt controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul altui stat, prevederile pct.6 se aplică numai băncii care este supravegheată pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, potrivit prevederilor pct.4.

8. Băncile-mamă la nivelul Republicii Moldova și băncile, persoane juridice din Republica Moldova, care sunt filiale ale societăților financiare holding-mamă sau ale societăților financiare holding mixte-mamă la nivelul Republicii Moldova sau la nivelul unui alt stat și care sunt supuse supravegherii pe bază consolidată exercitată de Banca Națională a Moldovei, vor îndeplini cerințele prevăzute la art.38 din Legea nr.202/2017, pentru a se asigura că sistemele, procesele și mecanismele lor sunt coerente și integrate la nivel de grup și că pot fi furnizate orice date și informații relevante pentru obiectivele supravegherii.

Capitolul III

PERIMETRUL DE CONSOLIDARE PRUDENȚIALĂ

9. În perimetrul de consolidare prudențială a băncii se includ:

1) filialele și/sau entitățile asociate, persoane juridice din Republica Moldova sau din alte state, care sunt bănci, societăți de investiții, societăți financiare nonbancare;

2) întreprinderea-mamă înființată în Republica Moldova sau în alte state, care este o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă, cu condiția ca întreprinderea-mamă să nu aibă filiale în Republica Moldova; sau în cazul în care are astfel de filiale-bănci în Republica Moldova al căror total al activului bilanțier este inferior activului bilanțier al băncii respective.

10. În cazul în care o bancă, persoană juridică din Republica Moldova, reprezintă o filială a unei bănci-mamă dintr-un alt stat și este supusă supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, în perimetrul de consolidare prudențială nu este inclusă banca-mamă situată în alt stat și nici filialele acesteia.

11. În situația consolidată a întreprinderii-mamă, întocmită în scop prudențial, ce stă la baza calculului elementelor necesare în vederea respectării cerințelor prudențiale la nivel consolidat, stipulate în Capitolul II, se includ, potrivit metodelor de consolidare prevăzute în Capitolul IV, filialele și/sau entitățile asociate care sunt bănci, societăți de investiții, societăți financiare nonbancare, persoane juridice din Republica Moldova sau din alte state.

12. O bancă/ societate de investiții sau o societate financiară nonbancară, care este o filială sau o entitate asociată, nu va fi inclusă de către întreprinderea-mamă în perimetrul de consolidare prudențială atunci când valoarea totală a activelor și angajamentelor extrabilanțiere (condiționale) de credit ale entității în cauză este mai mică decât cea mai mică dintre următoarele două valori:

1) echivalentul în MDL a 10 milioane EUR;

2) 1% din valoarea totală a activelor și angajamentelor extrabilanțiere (condiționale) de credit ale întreprinderii-mamă sau ale întreprinderii care are participație în entitatea asociată.

13. Banca Națională a Moldovei, în cadrul realizării funcției de supraveghere, poate decide ca o bancă/ o societate de investiții, o societate financiară nonbancară care este o filială sau o entitate asociată, să nu fie inclusă în perimetrul de consolidare prudențială, în următoarele cazuri:

1) în cazul în care entitatea este situată într-un alt stat în care există obstacole de natură juridică în calea transferului de informații, necesare pentru exercitarea supravegherii pe baza consolidată de către Banca Națională a Moldovei;

2) în cazul în care entitatea nu prezintă decât un interes neglijabil în ceea ce privește obiectivele supravegherii bancare;

3) atunci când, consolidarea situației financiare a entității respective ar fi inadecvată sau ar induce în eroare din perspectiva obiectivelor de supraveghere a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova.

Banca Națională a Moldovei va informa banca despre decizia privind entitățile care urmează a fi incluse în perimetrul de consolidare, cu indicarea unui termen rezonabil în vederea conformării acestor cerințe.

14. Atunci când mai multe entități îndeplinesc criteriile prevăzute la pct.12 și pct.13 subpct.2), entitățile respective sunt incluse în consolidare, în măsura în care, în ansamblul lor, reprezintă interes în raport cu obiectivele de supraveghere stabilite, care nu poate fi neglijat.

Capitolul IV

METODE DE CONSOLIDARE UTILIZATE ÎN SCOP PRUDENȚIAL

15. Metodele de consolidare prudențială din prezentul capitol se aplică pe baza Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), luând în considerare prevederile prezentului regulament.

16. În scopul supravegherii pe bază consolidată a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, toate filialele întreprinderii-mamă care sunt bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții, persoane juridice din Republica Moldova sau din alte state, vor fi consolidate prin metoda globală a consolidării contabile (metoda consolidării contabile prevăzută de *SIRF 10*).

17. În cazul participațiilor, altele decât cele prevăzute la pct.16, în bănci, societăți financiare și societăți de investiții, pentru includerea acestora în situația consolidată a întreprinderii-mamă se va folosi metoda punerii în echivalență (metoda consolidării contabile prevăzută de Standardul Internațional de Contabilitate (*SIC*) 28), cu excepția situațiilor în care Banca Națională a Moldovei decide altfel în baza pct.18. Aplicarea acestei metode nu va reprezenta includerea respectivelor entități în supravegherea pe bază consolidată.

18. Banca Națională a Moldovei este în drept să se pronunțe, în cadrul realizării funcției de supraveghere, referitor la includerea în perimetrul de consolidare prudențială și la metoda de consolidare ce urmează a fi aplicată, astfel încât aceasta să permită aprecierea corectă a îndeplinirii

cerințelor prudențiale la nivel consolidat, având în vedere riscurile induse de aceste entități asupra băncii supravegheate la nivel consolidat. Banca Națională a Moldovei va informa banca despre metoda de consolidare care trebuie aplicată și entitățile care urmează a fi incluse în perimetrul de consolidare, cu indicarea unui termen rezonabil în vederea conformării acestor cerințe.

19. Banca Națională a Moldovei, în cadrul realizării funcției de supraveghere, este în drept să se pronunțe asupra metodei în care se efectuează consolidarea, în cazul în care entitățile sunt legate între ele printr-o relație, alta decât o participație, adică o relație în care:

1) entitatea împreună cu una sau cu mai multe entități sunt conduse pe o bază unică, în virtutea unui contract încheiat cu acea entitate sau a prevederilor din statutul sau un alt act de constituire al acelor entități, sau

2) organele de administrare, de conducere sau de supraveghere ale uneia sau ale mai multor entități sunt formate, în cea mai mare parte, din aceleași persoane.

20. Banca Națională a Moldovei, în cadrul realizării funcției de supraveghere, este în drept să se pronunțe dacă trebuie incluse anumite entități în situația consolidată a întreprinderii-mamă, în următoarele cazuri:

1) o bancă exercită o influență semnificativă asupra uneia sau mai multor bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții, fără a avea participație în aceste entități;

2) două sau mai multe bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții sunt conduse pe o bază unică, fără ca aceasta să fie necesar a fi stabilită pe baze contractuale sau statutare.

Capitolul V

TRANZACȚIILE INTRAGRUP CU SOCIETĂȚILE HOLDING CU ACTIVITATEA MIXTĂ

21. Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, filiale ale unei societăți holding cu activitate mixtă, trebuie să dispună de procese de administrare a riscurilor și de mecanisme de control intern adecvate, inclusiv de proceduri contabile și de raportare riguroase, pentru a identifica, măsura, monitoriza și controla în mod corespunzător tranzacțiile acestora cu societatea holding cu activitate mixtă și cu filialele acesteia.

22. Băncile trebuie să informeze Banca Națională a Moldovei despre orice tranzacție semnificativă cu entitățile prevăzute la pct.21, alta decât cea care este raportată ca expunere mare potrivit Regulamentului privind expunerile mari ale băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019. Informația respectivă va fi transmisă către Banca Națională a Moldovei prin canalul electronic de comunicare și va include, cel puțin: data tranzacției, scopul detaliat / argumentarea tranzacției, date despre contraparte (denumirea, adresa), suma și valuta tranzacției.

23. Procesele, mecanismele și procedurile prevăzute la pct.21 și tranzacțiile semnificative vor fi supuse supravegherii de către Banca Națională a Moldovei.

Capitol VI

FURNIZAREA DE INFORMAȚII

24. Fiecare bancă, persoană juridică din Republica Moldova, va transmite Băncii Naționale a Moldovei, în termen de cel mult 10 zile de la data la care, conform prevederilor art.109 din Legea nr.202/2017, face obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, o listă a entităților incluse în situațiile financiare consolidate ale băncii sau ale societății financiare holding, după caz, însoțită de o diagramă a structurii de conducere a grupului, cu menționarea modului de repartizare a responsabilităților în cadrul acesteia. Pentru fiecare dintre entități vor fi transmise următoarele informații:

1) denumirea și țara de origine;

- 2) domeniul de activitate;
- 3) capitalul social subscris și vărsat;
- 4) cota-parte din capitalul entității și din drepturile de vot ale acesteia, deținută direct sau indirect de către întreprinderea-mamă și de alte entități din cadrul grupului, precum și descrierea oricărei alte modalități de exercitare a controlului sau a influenței semnificative;

5) tratamentul respectivei entități, potrivit prevederilor contabile în vigoare aplicabile la întocmirea situațiilor financiare consolidate, metoda utilizată la includerea în situațiile financiare consolidate și justificarea aplicării metodei respective.

25. Băncile care, în conformitate cu art.109 din Legea nr.202/2017, fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei vor transmite Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 10 zile, o diagramă a ariei de cuprindere a consolidării prudențiale. Pentru fiecare dintre entitățile incluse în această arie se vor transmite, după caz, următoarele informații și documente:

- 1) autoritatea responsabilă cu supravegherea pe bază individuală a entității, dacă este cazul;
- 2) standardele aplicabile în supravegherea pe bază individuală a entității;
- 3) în cazul filialelor, se va indica existența acordurilor sau a oricăror alte acte care limitează răspunderea întreprinderii-mamă la cota-parte deținută în capitalul filialei.

26. În cazul băncilor, societăților financiare nonbancare, societăților de investiții aflate într-una din situațiile prevăzute la pct.19, se vor furniza orice informații necesare descrierii relațiilor stabilite între băncile incluse în perimetrul de consolidare prudențială și entitățile menționate la pct.20 subpct.1).

27. Pentru fiecare dintre entitățile incluse în perimetrul de consolidare potrivit pct.9, dar care, în baza pct.12 și 13, au fost excluse și astfel nu sunt incluse în situațiile financiare consolidate ale băncii sau ale societății financiare holding, băncile vor transmite în plus față de informațiile prevăzute la pct.26 și informațiile stipulate la pct.28.

28. Băncile care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei vor transmite Băncii Naționale a Moldovei orice modificare a informațiilor furnizate potrivit prezentului capitol, în termen de cel mult 10 zile de la data producerii acesteia.

29. Banca-filială, persoană juridică din Republica Moldova, care nu a fost inclusă în supravegherea pe bază consolidată exercitată de o autoritate competentă din alt stat, va notifica acest fapt Băncii Naționale a Moldovei, în termen de cel mult 10 zile de la data la care s-a luat hotărârea de neinclusiune în perimetrul de consolidare, comunicând și motivul neinclusiunii.